

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšera v právní věci žalobce: **X**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 10. 2020, č. j. 19 Az 41/2020 - 47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **s e n e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 7. 2020 č. j. OAM-58/LE-BE02-VL14-2020, žalovaný podle § 25 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“) zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci, neboť obdržel písemné prohlášení, kterým žalobce vzal tuto žádost zpět.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Nepřisvědčil tvrzení žalobce, že si nebyl vědom obsahu svého úkonu a že zpětvzetí bylo učiněno na předepsaném formuláři, který mu byl přetlumočen do ruského jazyka. Dle obsahu správního spisu žalobce učinil zpětvzetí žádosti vlastnoručně na čistý papír. Soud zdůraznil, že sám žalobce souhlasil s tlumočením do ruského jazyka a nikdy nic nenamítal proti tomu, že veškerá komunikace probíhala za přítomnosti tlumočnicka v tomto jazyce. Ze správního spisu dále vyplývá, že žalobce převzal poučení pro žadatele o mezinárodní ochranu v příslušné jazykové mutaci. To potvrzuje i skutečnost, že ve zpětvzetí použil formulace uvedené v tomto poučení, k nimž doplnil, že si přeje zastavit řízení. Nelze pominout ani to, že při převzetí napadeného rozhodnutí za přítomnosti tlumočnicka proti zastavení řízení nic nenamítal. O tom, že zpětvzetí žádosti korespondovalo vůli žalobce, vypovídá i to, že v průběhu řízení opakovaně projevoval vůli vrátit se do Moldávie, kde má rodinu a nic mu tam dle jeho vyjádření nehrozí. Výslovně prohlásil, že kdyby byl vyhoštěn, je připraven obratem odjet domů. Nebyly proto dány důvody ke zkoumání pravosti podpisu na listině se zpětvzetím. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2005, č. j. 3 Azs 388/2004 - 70, pak není třeba zkoumat skutečné pohnutky žadatele, vezme-li svou žádost zpět.

[3] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností.

[4] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil naplnění formálních náležitostí kasační stížnosti. Shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem [§ 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“)]. Dospěl nicméně k závěru, že kasační stížnost je nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s.

[5] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byla kasační stížnost způsobilá k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského soudu. V žádném případě pak nepostačuje, aby kasační stížnost toliko doslovně opakovala žalobní námitky. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019 - 63, č. 4051/2020 Sb. NSS, *„kasační stížnost, která bez změny opakuje žalobní tvrzení a nijak nereaguje na argumentaci krajského soudu, neobsahuje důvody podle § 103 s. ř. s., a bude proto jako nepřipustná odmítnuta (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Vyzývat stěžovatele k odstranění této vady (§ 109 odst. 1 s. ř. s.) není v takové situaci namístě. (...) V kasačním řízení je stanoveno povinné zastoupení advokátem především proto, aby kasační stížnosti byly sepsány právním profesionálem a byly argumentačně na úrovni. Pokud by se povinné zastoupení v kasačním řízení mělo vyčerpat tím, že advokát provede v textu žaloby výše popsané kosmetické změny a označí ji za kasační stížnost, stalo by se pouhou formalitou. O formalitu ale zákonodárci nešlo: naopak smyslem bylo umožnit v kasačním řízení pokud možno kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to, reagovat na konkrétní závěry krajského soudu, zdůraznit přílehavou judikaturu a přesvědčivě prezentovat ty žalobní argumenty, které žalobce pokládá za nejpádnější. V každém případě musí být z kasační stížnosti patrné alespoň to, že advokát napadený rozsudek četl. Z nynější kasační stížnosti to ale poznat nelze.“* Z citovaného usnesení vycházel zdejší soud např. také v usneseních ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 14/2020 - 23, a ze dne 17. 12. 2020, č. j. 5 Azs 345/2020 - 17, která se týkala správního vyhoštění cizinců, či v usnesení ze dne 23. 9. 2020, č. j. 3 Azs 246/2019 - 26, které se týkalo zajištění cizince podle zákona o azylu. Dále lze poukázat na usnesení kasačního soudu ze dne 6. 12. 2018, č. j. 9 Afs 34/2018 - 33, ze dne 27. 8. 2020, č. j. 10 Azs 144/2020 - 31, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 As 63/2020 - 31, ze dne 21. 10. 2020, č. j. 3 Azs 72/2020 - 26, ze dne 5. 11. 2020, č. j. 7 Ads 243/2020 - 14, nebo ze dne 10. 12. 2020, č. j. 5 As 344/2020 - 21.

[6] Situace popsaná ve výše uvedených usneseních nastala rovněž v případě stěžovatele, který v podstatné části kasační stížnosti jen opakuje své žalobní námitky, které již byly vypořádány v řízení před krajským soudem, aniž by proti závěrům soudu postavil vlastní konkurující argumentaci. Shoda textu kasační stížnosti stěžovatele se žalobou je v daném případě extrémní. V této souvislosti lze poukázat na rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 3 As 123/2016 - 40, podle kterého *„[s]těžovatelům nic nebrání zopakovat žalobní argumentaci v případech, kdy ji krajský soud dostatečně nelyžoval, směřuje-li taková argumentace k existenci kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (tedy nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí či jiné vadě řízení před krajským soudem – v tomto případě nevyčerpání žalobou vymezeného předmětu řízení). Nejsou-li stěžovatelé spokojeni se skutkovým či právním posouzením věci, musí být z obsahu kasační stížnosti zřejmé, které závěry krajského soudu pokládají stěžovatelé za nedostatečné, respektive nesprávné, a z jakého důvodu. Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci, je nutno na ni nahlížet jako na nepřipustnou, neboť se míjí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).“*

[7] Tímto směrem kasační argumentace vedena není. Stěžovatel (resp. jeho advokát) sice v úvodu kasační stížnosti označil napadený rozsudek, odkázal na důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a poukázal na přijatelnost kasační stížnosti. Následně však pouze obecně uvedl, že *„soud dostatečně nezkontroloval autenticitu údajného zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany“* a dále že přes

pokračování

názor soudu trvá na své žalobní argumentaci, konkrétně na tom, „*že správní soud je povinen zkoumat autenticitu úkonu, kterým měl cizinec vzít svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět nikoliv pouze s odkazem na správní spis, nýbrž i na základě celkových tvrzení stěžovatele.*“ Stěžovatel se však zde omezuje na prostý nesouhlas s názorem krajského soudu, aniž by s ním věcně polemizoval. Po tomto obecném úvodu totiž v další části kasační stížnosti převzal slovo od slova argumentaci obsaženou v žalobě proti rozhodnutí žalovaného. V dokumentu v rozsahu „kasačních námitek“ učinil pouze „kosmetické úpravy“, když toliko změnil základní formulace, například z „*Žalobce trvá na tom (...)*“ na „*Stěžovatel trvá na tom (...)*“ či z „*Žalobce zdůrazňuje (...)*“ na „*Stěžovatel tak zdůrazňuje (...)*“. Namísto rozvedení zákonných důvodů kasační stížnosti stěžovatel prakticky doslovně zkopíroval žalobní námitky, pouze s výše uvedenými kosmetickými změnami. Stěžovatel tedy polemizuje jen a pouze s rozhodnutími a postupem správních orgánů, aniž by jakkoli reagoval na rozhodnutí krajského soudu a v něm obsaženou argumentaci.

[8] Krajský soud se přitom v napadeném rozsudku žalobními námitkami dostatečně zabýval. Nepřevzal pouze mechanicky text žalovaného z napadeného rozhodnutí, ale náležitě popsal skutkový stav, který vedl k zastavení řízení. Jasně uvedl, proč je nutné považovat zpětvzetí za projev skutečné vůle stěžovatele, jehož autenticita nebyla zpochybněna. Vycházel přitom z širších okolností. Nespokojil se toliko s existencí tlumočnické doložky, ale hodnotil jednotlivá tvrzení a postoje stěžovatele v průběhu správního řízení. Část žalobní argumentace stěžovatele odmítl pro rozpor s obsahem správního spisu (zpětvzetí nebylo učiněno na předtištěném formuláři, nýbrž vlastnoručně na prázdném listu papíru). Vypořádal se rovněž s aplikovatelností závěrů rozsudku zdejšího soudu ze dne 7. 9. 2005, č. j. 3 Azs 388/2004 - 70, na projednávanou věc. Na toto argumentační úsilí krajského soudu reagoval advokát stěžovatele pouhým zkopírováním textu žaloby (s nepatrnými stylistickými úpravami, jak bylo popsáno výše), aniž by se jakkoli k postupu, úvahám a závěrům krajského soudu obsaženým v napadeném rozsudku vyjádřil. V textu kasační stížnosti tak nelze dohledat žádnou polemiku s argumentací krajského soudu. S ohledem na to, že řízení se vede na nejvyšším stupni soudní soustavy, je však zcela na místě od kasační stížnosti předkládané advokátem vyžadovat odpovídající úroveň právní argumentace. S ohledem na výše uvedené proto nezbývá než konstatovat, že kasační stížnost je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná, neboť se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[9] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[10] Společně s podáním blanketní kasační stížnosti stěžovatel podal také návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O tomto návrhu Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť s ohledem na zjevnou nepřijatelnost kasační stížnosti by takový postup nebyl z hlediska ekonomie řízení účelný. Ve věci bylo nadto rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 2 Azs 3/2003 - 44, publikován pod č. 173/2004 Sb. NSS).

[11] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3, věty první, ve spojení s § 120 s. ř. s., tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[12] Nejvyšší správní soud dále rozhodoval o odměně advokáta Mgr. Ladislava Bárty, který byl stěžovateli ustanoven jako zástupce pro řízení o žalobě usnesením krajského soudu ze dne 28. 8. 2020, č. j. 19 Az 41/2020 - 23, a na základě § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. jej zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 10, věty první, s. ř. s. hradí odměnu za zastupování a hotové výdaje ustanoveného advokáta stát.

[13] Zástupce stěžovatele učinil v řízení dva úkony právní služby, spočívající v doplnění kasační stížnosti, podané jako blanketní [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále též „advokátní tarif“] a podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti [§ 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Úkon právní služby spočívající v podání návrhu na přiznání odkladného účinku sice není výslovně zmíněn v § 11 odst. 2 advokátního tarifu, avšak písm. a) téhož ustanovení za takový úkon považuje návrh na předběžné opatření, dojde-li k němu po zahájení řízení.

[14] Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za žádný z uvedených úkonů právní služby, neboť dospěl k závěru, že nemohly mít pro stěžovatele žádný přínos. Důvod, pro který zákon umožňuje ustanovit účastníkovi zástupce, jehož odměnu hradí stát, je zajištění ochrany práv a právem chráněných zájmů i těch účastníků, kteří by sami nebyli schopni hradit si zastoupení právním profesionálem. Stát tedy ustanovenému zástupci hradí odměnu pouze za ty úkony právní služby, které skutečně mohly ochráně těchto práv sloužit. Odporovalo by smyslu a účelu právní úpravy, pokud by ustanovený zástupce mohl úspěšně nárokovat odměnu za libovolný počet úkonů, aniž by byl zřejmý jejich přínos pro zastupovaného účastníka řízení (srovnej také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 7 Afs 56/2010 - 59, nebo ze dne 12. 7. 2012, č. j. 1 As 98/2012 - 21, či usnesení ze dne 23. 9. 2020, č. j. 3 Azs 246/2019 - 26).

[15] Tato východiska lze vztáhnout i na nyní projednávanou věc. Jak bylo uvedeno výše, ustanovený zástupce sepsal v projednávané věci kasační stížnost, jejíž odůvodnění je obsahově totožné se žalobou. Za takový úkon ustanovenému zástupci odměna nenáleží. Vzhledem k tomu, že postup ustanoveného zástupce vedl k nepřipustnosti kasační stížnosti, kterou bylo nutné odmítnout, nelze za účelný úkon považovat ani návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu